

Brusel 5. června 2024
(OR. en)

10655/24

COH 38
SOC 423

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Závěry o sdělení k deváté zprávě o soudržnosti – <i>schválení</i>

1. Dne 27. března 2024 obdržel generální sekretariát Rady sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k deváté zprávě o soudržnosti¹.
2. Na zasedáních Pracovní skupiny pro strukturální opatření a nejvzdálenější regiony konaných ve dnech 25. dubna a 16. a 23. května 2024 byl projednán návrh závěrů předsednictví. Delegace vyjádřily souhlas s návrhem závěrů Rady ve znění uvedeném v příloze této poznámky.
3. Výbor stálých zástupců se žádá, aby Radě navrhl schválit tyto závěry ve znění uvedeném v příloze této poznámky.

¹ Dokument 8369/24.

NÁVRH

Závěry Rady o sdělení k deváté zprávě o soudržnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE

- 1) VÍTÁ devátou zprávu o soudržnosti jako cennou bilanci úlohy politiky soudržnosti coby hospodářského stabilizátoru přispívajícího k vzestupné konvergenci a evropské integraci, zejména během třiceti let existence jednotného evropského trhu a dvaceti let od rozšíření v roce 2004, jakož i analýzu, kterou zpráva na základě nejaktuálnějších dostupných údajů obsahuje, pokud jde o přínos politiky soudržnosti k hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie;
- 2) UZNÁVÁ, že zpráva přichází ve strategickém okamžiku a přispívá k úvahám o tom, jak by bylo možné dále posílit a zlepšit koncepci a provádění politiky soudržnosti;
- 3) PŘIPOMÍNÁ, že politika soudržnosti je hlavním nástrojem EU pro dlouhodobé a regionální investice a hnací silou strukturální transformace, který umožňuje rozvoj a zavádění řešení přizpůsobených co nejvíce na míru občanům a podnikům;
- 4) ZDŮRAZŇUJE, že politika soudržnosti je ústřední součástí evropského projektu, která přispívá ke snižování rozdílů mezi různými regiony z hlediska rozvoje a reaguje na výzvy, s nimiž se potýkají, s obecným cílem podporovat celkový harmonický rozvoj Unie;

Politika soudržnosti přináší výsledky ...

- 5) BERE NA VĚDOMÍ zjištění deváté zprávy o soudržnosti týkající se následujících dlouhodobých trendů pozorovaných v posledních desetiletích, kdy v mnoha částech EU došlo díky podpoře v rámci politiky soudržnosti k pozoruhodné vzestupné hospodářské a sociální konvergenci:

- politika soudržnosti posiluje jednotný trh a vyrovnává podmínky a hrála důležitou úlohu při integraci nových členských států do jednotného trhu, díky čemuž jej mohou všechny regiony využívat;
- průměrný HDP na obyvatele se v členských státech, které přistoupily k EU v roce 2004 a později, podstatně zvýšil, a to díky zvýšení produktivity v méně rozvinutých regionech;
- tato politika hraje klíčovou úlohu při podpoře veřejných investic a mobilizaci soukromých investic a vytváří přidanou hodnotu a pracovní místa, čímž přispívá ke konkurenceschopnosti a růstu produktivity EU;
- zvýšila se konektivita, vzrostly inovace a zlepšilo se podnikání a byl posílen lidský kapitál díky celkovému zvýšení úrovně dosaženého vzdělání a výraznému zvýšení účasti dospělých na vzdělávání a odborné přípravě;
- díky aktivní podpoře politiky soudržnosti se snížily rozdíly v míře zaměstnanosti a míře chudoby mezi regiony, celkově se zlepšily ukazatele zaměstnanosti a sociální ukazatele a sblížila se míra nezaměstnanosti;
- politika soudržnosti rovněž přispěla ke zlepšení správní kapacity a řádné správy věcí veřejných v členských státech prostřednictvím podpory široké škály kompetencí a účinnosti správy;
- díky rychlé mobilizaci svých zdrojů sehrála politika soudržnosti důležitou úlohu při zmírňování asymetrických dopadů nedávných krizí a vytvořila předpoklady pro silné a rychlé oživení, zejména ve zranitelných regionech;

... strukturální a nově vznikající výzvy však mohou prohloubit rozdíly

- 6) PŘIPOMÍNÁ současné a nově vznikající výzvy, které zahrnují ekologickou a digitální transformaci, změnu klimatu a její negativní důsledky, migraci, zvýšenou globální konkurenci a potřebu konkurenceschopnosti, konektivity a strategické autonomie EU při zachování otevřené ekonomiky, jakož i geopolitickou nestabilitu na vnějších hranicích EU, se zvláštním důrazem na členské státy a regiony, na které má válečná agrese Ruska vůči Ukrajině největší dopad, zejména regiony sousedící s Ruskem a Běloruskem a regiony sousedící s Ukrajinou;
- 7) JE ZNEPOKOJENA demografickými výzvami, které dále zvyšují tlak na veřejné rozpočty a prohlubují nedostatek kvalifikovaných pracovníků a pracovních sil, jakož i výzvami na trhu práce, jako je nezaměstnanost mladých lidí, a rizikem pasti rozvoje talentů; UZNÁVÁ, že tyto výzvy mají závažnější dopad na venkovské oblasti, odlehlé regiony a regiony, které jsou vystaveny vážnému a trvalému přírodnímu znevýhodnění, jež trpí vylidňováním a odlivem mozků, jakož i na městské regiony v důsledku koncentrace činnosti a obyvatelstva ve velkých městských oblastech; v této souvislosti ZDŮRAŽŇUJE rovněž význam polycentrického modelu rozvoje, který vychází z vazeb mezi městy a venkovem;
- 8) KONSTATUJE, že nadále přetrvávají velké socioekonomické rozdíly a že strukturální a nově vznikající výzvy postihují nebo mohou postihnout stále větší počet regionů, a JE ZNEPOKOJENA tím, že konvergence je v celé EU nerovnoměrná, zejména v rámci členských států a regionů, a že strukturální výzvy spolu s asymetrickým dopadem ekonomických šoků, válečnou agresí Ruska vůči Ukrajině a krizemi vedou v mnoha regionech k postupné divergenci, hospodářské stagnaci, poklesu, rozvojové pasti nebo riziku chudoby a sociálního vyloučení jejich občanů;
- 9) BERE rovněž NA VĚDOMÍ, že jakékoli budoucí rozšíření bude mít dopad i na politiku soudržnosti;
- 10) ZDŮRAŽŇUJE, že tyto výzvy a obavy je třeba řešit inkluzivním a spravedlivým způsobem, který zajistí, aby nikdo nebyl opomenut; ZTOTOŽŇUJE SE se závěrem Komise, že pokud nebudou strukturální a nově vznikající výzvy řešeny, mohly by vést k prohloubení hospodářských, sociálních a územních rozdílů;

**Politika soudržnosti jako vyvíjející se politika, která se učí z vlastních zkušeností
a ze zkušeností jiných nástrojů**

- 11) VYZÝVÁ Komisi, aby zvážila vhodné způsoby, jak by politika soudržnosti po roce 2027 mohla regionům poskytnout individualizovanou podporu pro úspěšné zvládnutí těchto výzev, se zvláštním důrazem na výzvy v oblasti ekologie, digitalizace, průmyslu a demografie a na různé úrovně socioekonomického rozvoje, a to s přihlédnutím ke zkušenostem ze současného období;
- 12) ZDŮRAZŇUJE, že politika soudržnosti je jedním z nejdůležitějších nástrojů podpory rozvoje ve všech evropských regionech, zejména v regionech, které se potýkají s přetrvávajícími strukturálními problémy, včetně méně rozvinutých regionů, a také hlavní investiční politikou EU, která by měla i nadále podporovat investice nezbytné pro konvergenci, řešit rozvojové pasti a vytvářet příležitosti k růstu pro regiony a jejich občany;
- 13) ZNOVU POTVRZUJE, že politika soudržnosti jakožto místně orientovaná politika založená na sdíleném řízení musí být přizpůsobena potřebám, specifickým výzvám a zranitelnosti regionů a zároveň musí posilovat účast a územní nástroje a umožnit jim provádět nejdůležitější investice a reformy na nejvhodnější úrovni; UZNÁVÁ zvýšenou úlohu politiky soudržnosti při přispívání k evropskému semestru;
- 14) PŘIPOMÍNÁ základní zásady článku 174 SFEU, který podporuje harmonický rozvoj regionů EU a věnuje zvláštní pozornost konkrétním oblastem;
- 15) PŘIPOMÍNÁ strukturální sociální a hospodářskou situaci nejvzdálenějších regionů, jak je uznána v článku 349 SFEU, a skutečnost, že politika soudržnosti musí reagovat na jejich rozvojové výzvy a podporovat jejich regionální integraci;
- 16) PŘIPOMÍNÁ, že je třeba lépe začlenit územní rozměr do politik EU, aby se posílila soudržnost činností EU; VYZÝVÁ k obecnému povědomí o posilování soudržnosti v politikách a iniciativách Unie a ZDŮRAZŇUJE potřebu doplňkovosti a součinnosti mezi politikou soudržnosti a dalšími relevantními politikami a iniciativami, a to i na vnitrostátní a regionální úrovni, a to již od fáze jejich koncipování;

- 17) ZDŮRAZŇUJE, že je důležité pokračovat ve zjednodušování politiky soudržnosti pro příjemce a programové orgány (zejména na základě stávajících zjednodušujících opatření, včetně financování bez vazby na náklady a zjednodušeného vykazování nákladů) a umožnit, aby byla při určování těchto zjednodušujících opatření ve fázi navrhování a provádění zohledněna realita různých regionů a členských států EU, aby se zvýšila účinnost a cílená povaha politiky soudržnosti;
- 18) PŘIPOMÍNÁ, že je třeba harmonizovat kontroly a audity a zajistit jejich přiměřenost a zároveň zachovat vysoké standardy pro předcházení podvodům a korupci a boj proti nim na všech úrovních; PŘIPOMÍNÁ rovněž potřebu posílit uplatňování zásady jednotného auditu;
- 19) ZDŮRAZŇUJE význam ochrany finančních zájmů Unie s ohledem na nařízení o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie;
- 20) UZNÁVÁ význam řádné správy věcí veřejných a budování kapacit pro lepší řešení správních potřeb na úrovni členských států a na regionální a místní úrovni; ZDŮRAZŇUJE, že řádná správa věcí veřejných, silné instituce, dodržování zásad právního státu a silná správní kapacita jsou důležité pro účinnou a efektivní koncepci a provádění politiky soudržnosti;
- 21) ZDŮRAZŇUJE úlohu politiky soudržnosti při dalším posilování jednotného trhu snižováním nerovnováhy mezi regiony a podporou růstu a inovací;
- 22) UZNÁVÁ přínos programu Interreg k dosažení vyváženějšího územního rozvoje prostřednictvím lepší spolupráce napříč regiony a potřebu posílené přeshraniční spolupráce, zejména v rámci meziregionálních hodnotových řetězců a nadnárodní udržitelné infrastruktury, aby bylo možné zvládnout transformaci;
- 23) POUKAZUJE na příležitost zamyslet se nad tím, jak politiku soudržnosti více založit na výkonnosti s cílem zvýšit efektivnost na základě vlastních zkušeností i poznatků získaných z jiných nástrojů EU; ZDŮRAZŇUJE, že je třeba přijímat rozhodnutí na základě důkladného hodnocení politik a s přihlédnutím k jejich operačním důsledkům, zejména pro auditní a kontrolní systémy;

- 24) ŽÁDÁ Komisi, aby vypracovala návrhy zaměřené na přizpůsobení politiky soudržnosti v souladu s její úlohou coby dlouhodobého rámce pro regionální rozvoj, který je základem modelu růstu EU, a aby přitom vycházela z jejích charakteristických silných stránek – sdíleného řízení, víceúrovňové správy, místně orientovaného přístupu a zásady partnerství –, přičemž je třeba mít na paměti, že regiony mají odlišné výchozí pozice, potřeby a kapacity a měly by se vydat různými způsoby rozvoje v rámci probíhajících a budoucích transformací; SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že návrhy týkající se příštího legislativního balíčku obdrží nejpozději v červenci 2025 v návaznosti na návrh víceletého finančního rámce v souladu se lhůtou stanovenou v nařízení o víceletém finančním rámci.
-